

HARJOITUSMOTIVAATIO MUSIIKIN AMMATTIOPIISKELIJOILLA

Aino Helskyaho

Pedagoginen opinnäytetyö
Tammikuu 2011

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) HELSKYAHO, Aino	Julkaisun laji Pedagoginen opinnäytetyö (5 op)	Päivämäärä 12.01.2011
	Sivumäärä 16	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi HARJOITUSMOTIVAATIO MUSIIKIN AMMATTIOPIKSELIIJOILLA		
Koulutusohjelma Opettajan pedagogiset opinnot musiikin ja tanssin alalla		
Työn ohjaaja(t) RAUTIO, Tuija		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Musiikin alalla työllistyminen ei ole nykyään itsestään selvää. Työpaikkoja on tarjolla lähes poikkeuksetta vähemmän kuin työnhakijoita. Onkin kiinnostavaa, kuinka musiikin ammattiopiskelijat motivoivat itseään harjoittelemaan. Soittotaidon kehittäminen vaatii useiden tuntien päivittäistä harjoittelua, joten opiskelijoilla täytyy olla riittävästi motivaatiota kehittyäkseen soittajina.</p> <p>Motivaatio selittää, miksi joku toimii tietyllä tavalla. Sen tehtävänä on antaa toiminnalle energiaa, säädellä käyttäytymistä ja suunnata käyttäytymistä tavoitteita kohti. Sisäinen motivaatio on ihmisen itsensä aikaan saamaa. Ulkoinen motivaatio puolestaan perustuu ulkoisiin palkkioihin. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio täydentävät toisiaan, joten ne esiintyvät yleensä samanaikaisesti.</p> <p>Kolmelle ammattikorkeakoulun musiikin opiskelijalle jaetun kyselyn perusteella voitiin havaita, että opiskelijat olivat yllättävän motivoituneita soiton harjoittelussaan. Heillä oli keinoja, joilla he pystyivät kasvattamaan ja ylläpitämään motivaatiotaan. Levyjen kuuntelu, innostavat kappaleet, projektit, alan kirjallisuus, esikuvat ja innostava seura olivat esimerkkejä heidän motivaation kohottamisen keinoistaan. Tavoitteiden asettaminen oli myös osa heidän tavoistaan motivoida itseään. Tavoitteina toimivat esiintymiset, koesoitot, soittotunnit ja opintojen loppuun saattaminen.</p> <p>Kyselyyn osallistuneiden opiskelijoiden mielestä opettajan tehtäviin ei kuulu motivoida heitä. Tämä osoittaa opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja sisäistä motivaatiota. Tulosten perusteella voidaan havaita, että musiikin ammattiopiskelijat käyttivät hyväkseen sisäisen ja ulkoisen motivaation mahdollisuuksia.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Motivaatio, ammattiopiskelija, opettaja, musiikin opiskelu		
Muut tiedot Liitteenä kysely		

Author(s) HELSKYAHO, Aino	Type of publication Diploma project (5 ECTS credits)	Date 12.01.2011
	Pages 16	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title FULL-TIME MUSIC STUDENTS' MOTIVATION		
Degree Programme Pedagogical Studies for Music and Dance Teachers		
Tutor(s) RAUTIO, Tuija		
Assigned by		
Abstract <p>It is not self-evident to get a job in music business these days, because there are fewer open positions than applicants. Therefore it is interesting how full-time music students motivate themselves to practice their skills. Developing musical skills require hours of daily practise, so students must have enough motivation in order to develop their skills.</p> <p>Motivation explains why someone acts in a certain way. Its purpose is to give energy to action, adjust behaviour and direct it towards goals. Internal motivation comes from oneself whereas outer motivation is based on external recompenses. Internal and outer motivation complement each other and therefore usually appear simultaneously.</p> <p>Based on the questionnaire given to full-time music students in university of applied sciences, it can be observed that students are surprisingly motivated in practicing their skills. Students have methods with which they can increase and maintain their motivation. Some of the ways were listening to records and inspiring pieces of music, projects, literature, role models and inspiring company. One of the students' ways to motivate themselves was to set goals. These goals could be performances, tests, music lessons and graduation.</p> <p>According to the results of the questionnaires, students felt that it was not their teacher's job to motivate them. This proves that students are internally motivated and self-regulated. Based on the results it can be demonstrated that students utilize the possibilities of internal and external motivation.</p>		
Keywords motivation, student, teacher, studying music		
Miscellaneous Appendix; questionnaire		

SISÄLTÖ

KUVAILEHTI DESCRIPTION

1	JOHDANTO	5
2	MOTIVAATIO	6
2.1	Sisäinen motivaatio	7
2.2	Ulkoinen motivaatio	7
3	MOTIVAATIOON VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ.....	8
3.1	Motivaation lähteitä.....	8
3.2	Kielteisiä vaikuttimia	8
4	MOTIVAATION VAIKUTUS HARJOITTELUUN	9
4.1	Harjoitusmotivaation taso, motivointikeinot ja tavoitteet	10
4.2	Motivaatiota verottavia tekijöitä musiikin opiskelussa	11
4.3	Motivaation merkitys soiton harjoittelun määrään ja tuloksiin	12
4.4	Motivoiva opettaja ja opettajan toimenkuvan rajat	12
5	POHDINTA	14
	LÄHTEET.....	16
	LIITE.....Kysely	

1 JOHDANTO

Motivaatio musiikin ammattiopiskelijoilla ammattikorkeakouluissa kiinnostaa minua, koska olen törmännyt motivaation puutteeseen niin kollegoideni kuin itsenikin kohdalla. Olen huomannut, kuinka välttämätön motivaatio on; ilman sitä tulokset jäävät vähäisiksi, kun taas sen kanssa ne puolestaan saattavat yltää hyvinkin korkealle. Haluan selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat motivaatioon ja miten motivaatiota voi lisätä. Toisaalta pyrin myös löytämään motivaatiota haittaavia tekijöitä ja sitä kautta antamaan mahdollisuuden niiden poistamiseen.

Aiheeni on mielestäni tärkeä, sillä uskon, että ilman motivaatiota moni asia jäisi saavuttamatta. Koen motivaation välttämättömänä, mikäli halutaan päästä huipputuloksiin, tai ainakin yltää omaan parhaimpaansa. Voiko tuloksia ylipäättään syntyä ilman motivaatiota, eli onko motivaatio kaiken taustalla? Paljonko motivaatio vaikuttaa oppimistuloksiin? Entä miten eroavat tulokset eri tavoin motivoituneilla opiskelijoilla?

Mielestäni aiheeni ajankohtaisuus näkyy esimerkiksi musiikinalan huonossa työllisyystilanteessa. On vaikeaa motivoitua alasta, jolla työllistyminen vaikuttaa suurista panostuksista huolimatta epävarmalta. Haluan etsiä keinoja, joilla luoda, kasvattaa ja ylläpitää motivaatiota.

Tarkastelemalla motivaatiota uskon pystyväni kehittämään soittotaitoani tehokkaammin kuin nyt. Lisäksi uskon, että aiheeni avulla pystyn parantamaan opetustyötäni tekemällä oppilailleni soitonopiskelusta mielekkäämpää. Myös toisenlaisissa työtehtävissä hyvästä motivaatiosta on varmasti hyötyä. Toivon työlläni edistäväni motivoitumista ja sitä kautta esteiden voittamista etenkin musiikin ammattiopiskelijoiden parissa, mutta uskon työstäni olevan apua muillekin, koska motivaatio yltää mielestäni elämän kaikille osa-alueille.

2 MOTIVAATIO

Perinteinen käsitys motivaatiosta on psykologiassa ollut vaikutinjärjestelmä, joka jakaantuu yksittäisiin motiiveihin (Liukkonen, Jaakkola & Suvanto 2002, 14). Motivaatio tarkoittaa näin ollen motiivien aikaan saamaa tilaa. Motiivit puolestaan ovat haluja, tarpeita, viettejä, sisäisiä ylykkeitä, palkkioita ja rangaistuksia. Niille on keskeistä käyttäytymisen ja päämäärien suuntautuneisuus luominen ja ylläpitäminen, joko tiedostamattomina tai tiedostettuina. Motivaatiolla tarkoitetaan järjestelmää, joka koostuu käyttäytymistä virittävistä ja ohjaavista tekijöistä. (Peltonen & Ruohotie 1992, 16; Kauppila 2003, 43.)

Nykyään motivaatiolla tarkoitetaan pikemminkin toiminnan ärsykettä, joka saa ihmiset tavoittelemaan tavoitteitaan. Motivaatio selittää, miksi joku toimii tietyllä tavalla. Motivaatiolla on vaikutusta yrittämisen tehoon, toimintaan sitoutumiseen, tehtävien haastavuuden valintaan sekä suorituksen laatuun. (Liukkonen ym. 2002, 13 - 14.) Hyvälle opiskelumotivaatiolle on tunnusomaista yhteydet pitkäjänteisyyteen, tarkkaavaisuuteen, keskittymiskykyyn, ajattelutyöhön, oppimisen strategioihin ja muistamiseen. Itseohjautuvuus, vastuullisuus, sisukkuus ja korkeat päämäärät ovat osoituksia hyvästä motivaatiosta. (Kauppila 2003, 43.)

Motivaation tehtävänä on antaa energiaa toiminnalle, suunnata käyttäytymistä tavoitettamme kohti ja säädellä käyttäytymistämme niin, että pystymme arvioimaan omaa pätevyyttämme, ympäristöämme ja tilannetta kussakin hetkessä. Motivaatio vaikuttaa jatkuvasti suoraan tai tiedostamattamme käyttäytymiseemme kaikissa tehtävissä, joihin osallistumme. Se on monimutkainen prosessi, joka koostuu ihmisen persoonallisuudesta, tunteenomaisista ja järkiperaisista tekijöistä, sekä sosiaalisesta ympäristöstä. (Liukkonen ym. 2002, 13 - 14.)

Motivaatiotermi voidaan yleensä jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Silti niitä ei voida pitää täysin erillisinä toisistaan, koska ne yleensä täydentävät toisiaan ja esiintyvät yhtäaikaaisesti. (Peltonen & Ruohotie 1992, 18 – 19.)

2.1 Sisäinen motivaatio

Sisäisellä motivaatiolla tarkoitetaan, että käyttäytymisen syyt ovat sisäisiä. Sisäisesti motivoituneen ihmisen pyrkimyksinä ovat esimerkiksi itsensä toteuttaminen ja kehittäminen. (Kauppila 2003, 45; Peltonen & Ruohotie 1992, 19.) Sisäisesti motivoitunut soittaja voikin pyrkiä parantamaan soittotaitoaan, jotta pystyisi tuomaan esiin oman tulkintansa soitettavassa kappaleessa (Maijala 2003, 145). Opiskelusta puhuttaessa opiskeltavalla asialla on opiskelijalle henkilökohtainen merkitys (Kauppila 2003, 45). Joku kappale voi esimerkiksi olla opiskelijasta niin hieno, että sen oppiminen on jo arvo itsessään. Sisäisen motivaation taustalla ovat sisäiset palkkiot, jotka ovat pitkäkestoisia ja voivat kehittyä jopa pysyvän motivaation lähteeksi. Siksi sisäiset palkkiot ovat yleensä myös tehokkaampia kuin ulkoiset, jotka ovat lyhyitä kestoiltaan. (Peltonen & Ruohotie 1992, 19.)

Sisäisesti motivoitunut ihminen käyttää runsaasti aikaansa tavoiteltavien asioidensa saavuttamisen eteen. Hän käyttää siihen koko kapasiteettinsa, koska hänen suorittamisen pyrkimys on niin vahva. Hän on myös rohkea tarttumaan uusiin asioihin. (Kauppila 2003, 45.)

2.2 Ulkoinen motivaatio

Ulkoinen motivaatio on riippuvainen ympäristöstä. Se perustuu ulkoisille palkkioille, jotka ovat kestoiltaan lyhytaikaisia. (Peltonen & Ruohotie 1992, 19.) Ulkoisen motivaation lähteinä voivat toimia konserttisali, konsertin tuoma julkisuus ja palkkiot. Muusikolle ulkoiset palkkiot, kuten esimerkiksi tunnustusten saamiset, voivat olla välttämättömiä uran jatkumisen kannalta. (Maijala 2003, 145.) Kuitenkin Yli-Luoman (2003, 43) mukaan tutkimukset osoittavat, että pelkkiin ulkoisiin palkkioihin tähtäävät henkilöt tekevät huonompaa laatua, kuin ihmiset, jotka eivät tähtää palkkioihin.

3 MOTIVAATIOON VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Motivaatioon vaikuttavia tekijöitä on runsaasti. Koska myönteisiin puoliin voi vaikuttaa itse tietoisesti, käsittelen myös motivaation lisäämisen keinoja myönteisten vaikuttimien yhteydessä. Kielteisesti motivaatioon vaikuttavat tekijät ovat puolestaan usein myönteisen vastakohtia.

3.1 Motivaation lähteitä

Motivaation lisäämisen keinoina selkeät tavoitteet ovat tärkeitä (Kauppila 2003, 55). Esimerkiksi konsertit, mestarikurssit ja levytykset voivat toimia tavoitteina (Maijala 2003, 179). Tavoitteiden merkityksen pohdinta on myös hedelmällistä (Kauppila 2003, 55). Soittaja voi esimerkiksi miettiä, miten tuleva konsertti vaikuttaa hänen uraansa. Tehtävät kannattaa jakaa osatavoitteisiin. (Kauppila 2003, 55).

Tarpeeksi mielenkiintoiset tehtävät kohottavat motivaation tasoa (Yli-Luoma 2003, 49; Tuovila 2003, 239). Myös myönteinen emotionaalinen ilmapiiri on tärkeä motivoitumiselle (Yli-Luoma 2003, 49). Tulosten arviointi ja palaute puolestaan parantavat motivaatiotasoa ja tuloksia (Peltonen 1985, 59). Yhteissoitossa soiton sosiaalisuudella on myös myönteinen vaikutus motivaatioon (Kosonen 2001, 37). Lisäksi tietoisuus siitä, että harjoittelun laatu on merkitsevämpää kuin määrä, auttaa joitakin opiskelijoita motivoitumaan paremmin (Maijala 2003, 139).

3.2 Kielteisiä vaikuttimia

Monet myönteisten vaikuttimien vastakohtat toimivat kielteinä vaikuttimina motivaatioon. Aiemmat kielteiset kokemukset vaikuttavat negatiivisesti motivaatioon.

tioon (Kauppila 2003, 49). Ikävän kokemuksen voi aiheuttaa esimerkiksi epäoikeudenmukainen tuomari. Negatiiviset lehtikriitikot, odottamattomat menetykset ja ongelmat tärkeissä ihmissuhteissa poistavat motivaatiota. (Maijala 2003, 162.)

Tavoitteet ovat voineet olla myös liian korkealla, mistä ovat seuranneet toistuvat pettymykset ja tekemisen ilon kadottaminen. Tämä puolestaan johtaa itseluottamuksen kärsimiseen, josta seuraa itsetunnon ongelmia. (Kauppila 2003, 49.) Motivaatiota saattaa haitata negatiivinen palaute ja myös palautteen puute (Peltonen 1985, 61). Vaikutusmahdollisuuksien vähyys opetukseen on myös omiaan poistamaan motivaatiota (Tuovila 2003, 239).

4 MOTIVAATION VAIKUTUS HARJOITTELUUN

Tein kyselyn kolmelle ammattikorkeakoulussa opiskelevalle naiselle. He olivat iältään 23-, 24- ja 27-vuotiaita. Heidän pääinstrumenttinsa olivat huilu, laulu ja sello. Opiskelijat olivat soittaneet 6, 11 ja 14 vuotta. Jotta ketään heistä ei pysyttäisi tunnistamaan vastaustensa perusteella, en yhdistä edellä mainittuja tietoja toisiinsa enkä myöskään muihin vastauksiin. Nimeän vastaajat kuitenkin kirjaimin A, B ja C, sen vuoksi, että lukija voi halutessaan muodostaa vastausten perusteella kuvan kustakin opiskelijasta.

Toteutin kyselyn jakamalla vastaajille lomakkeen (liite), joka oli taitetun A3-mallinen. Kysymykset olivat aukeaman sisäpuolella. Alkuun laitoin helppoja kysymyksiä, kuten "Pääinstrumenttisi?" ja "Montako vuotta olet soittanut?". Asettelin kysymykset siten, että tyhjällä tilalla pyrin osoittamaan, kuinka pitkää vastausta mihinkin kysymykseen odotin. Koska kerroin jokaiselle vastaajalle erikseen kyselystä ja samalla johdatin aiheeseen, ei itse kyselyn tarvinnut olla yhtä rajaava ja tarkka, kuin ilman henkilökohtaista syvennytystä aiheeseen. Tärkeimmät suulliset johdatteluni kyselyyn täsmensivät, että kysely koskee ammattikorkeakoulussa opiskelevia musiikinopiskelijoita ja motivaatiokysymykset koskivat

pääinstrumentin harjoittelua. Harjoitteluksi puolestaan rajasin soittoläksyt ja muut tehokkaat, haastavat soittoharjoitukset. Harjoittelun tuli tapahtua yksin.

4.1 Harjoitusmotivaation taso, motivointikeinot ja tavoitteet

Harjoitusmotivaation suuruutta kysyttäessä vastaukset vaihtelivat pääosin liian vähäisestä (B) ja aika hyvästä (A) aina melko suureen asti (C). Seuraavassa kysymyksessä selvitin, kuinka he motivoivat itseään harjoittelemaan. Esikuvat, tavoitteet, virikkeet ja perimmäiset syyt koettiin tärkeiksi. C motivoi itseään mm. kuuntelemalla erilaisia inspiroivia levyjä. A:n esikuvien hyödyntäminen puolestaan näkyi pyrkimyksenä ajatella jotain ihailemaansa esikuvaa. B motivoi itseään tavoitteellisella mahdollisuuksien järjestämisellä, joilla hän pyrki toteuttamaan osaamistaan käytännössä. Esimerkkeinä B mainitsi esiintymiset ja koesoitot. Tavoitteellisuutta ilmensi C:kin mainitsemalla tiedon lähestyvistä soittotunneista tai keikoista. Hän tiesi, että niistä hyötyy enemmän harjoitelleena. Tavoitteen miettiminen ja keinojen etsiminen, joilla tavoitteeseen pyrittiin, oli C:stä tehokkain tapa motivoida itsensä harjoittelemaan.

Alan kirjallisuutta lukemalla B antoi itselleen virikkeitä motivoituakseen. Ajatukseksi hänellä oli ammatillinen uteliaisuus; *“Toimiskohan toi mulla?”* (B) Syiden etsintä vaikutti positiivisesti B:llä harjoittelumotivaatioon: *Etsimällä jatkuvasti vastauksia kysymykseen “Miksi harjoitella?”* Lisäksi hän kertoi miettivänsä tassaikin väliajoin läpi syyt, jotka ovat saaneet hänet hakeutumaan musiikinalan ammattiopiskelijaksi.

Sekä B että C olivat osin samoilla linjoilla hakiessaan innoitusta välillä oman ohjelmistonsa ulkopuolisista kappaleista ja toisen tyylistä musiikista. Näin menetteli C. B puolestaan haki innostusta soittelusta ja projekteihin osallistumisesta. A löysi motivaatiota myös musiikin ulkopuolelta hakeutumalla innostavaan seuraan. Hän sai lisäksi voimia ajatteleamalla, ettei siivoojanakaan pääsisi helpolla.

A:lle jonkun ihailemansa esikuvan ajattelu oli tehokkain motiivi, koska se antoi hänelle sopivan tunnelatauksen. B:lle tehokkain asia, joka sai hänet harjoittelemaan, oli kilpailuvietin ruokkiminen. Hän tarkoitti kilpailua kollegoiden ja itsensä kanssa. *“Parhaiten toimii kilpailu itseäni ja osaamattomuuttani vastaan, periaatteella: kaiken voi tehdä paremmin”* (B). C:lle puolestaan tavoitteen miettiminen oli paras tapa motivoida itsensä, koska se oli hänen mielestään ainut keino, joka toimii pitkällä tähtäimellä ja siitä on palkintona koulusta valmistuminen.

4.2 Motivaatiota verottavia tekijöitä musiikin opiskelussa

Monet seikat veivät motivaatiota opiskelijoilta instrumenttinsa harjoittelusta. Fyysiset ja psyykkiset häiriöt verottivat A:n ja B:n motivaatiota. Alakulo ja flunssa haittasivat A:ta. B taas kertoi sekä fyysisen että psyykkisen väsymyksen vievän motivaatiota, koska silloin ei soitto suju ja siitä jää vain paha mieli.

Mahdottomilta tuntuvat tehtävät olivat B:n mielestä tekijöitä, jotka veivät motivaatiota harjoittelusta: *“Liian monta harjoiteltavaa kappaletta liian lyhyessä ajassa; jos tuntuu, ettei biisejä ehdi saada edes siedettävään kuntoon, on vaikeaa motivoida itseään harjoittelemaan”*. C:ltäkin motivaatiota vei saman asian yleinen seuraus, eli epäonnistumiset tavoitteiden saavuttamisessa.

B koki myös lyhyen aikavälin tavoitteet tärkeiksi, koska konkreettisen päämäärän puuttuessa hänelle tuli helposti, B:n omin sanoin kuvailtuna, *“ei ole syytä harjoitella”* -olo. Muita tekijöitä, jotka C oli havainnut omalla kohdallaan motivaatiota poistavina, olivat samojen kappaleiden harjoittelu liian pitkään, harjoittelutilan puuttuminen silloin, kun hänellä olisi aikaa ja intoa, sekä aikaa vievät “turhat” kurssit. Uskon C: tarkoittaneen “turhilla” kursseilla joitain sellaisia opintokokonaisuuksia, joiden sisältö ei liity suoranaisesti soittamiseen, mutta jotka on kuitenkin pakko suorittaa.

4.3 Motivaation vaikutus soiton harjoittelun määrään ja tuloksiin

Jokaisen kolmen opiskelijan harjoittelun määrään vaikutti motivaatiotaso. C:llä motivaatiotaso vaikutti eniten viikonloppuharjoittelun määrään. Silloin hän ei viitsinyt lähteä kotoa harjoittelemaan, jos motivaatio puuttui. Sekä C:llä että B:llä motivaatiotasosta johtuva harjoittelumäärän päivittäinen vaihtelu oli suurimmillaan kaksi tuntia. Eli motivaatiotaso vaikutti jopa kahden harjoittelutunnin olemassaoloon. A ei ollut mitannut motivaatiotasonsa vaikutuksia harjoittelumääriinsä, mutta hän oli silti huomannut näillä olevan selkeä yhteys toisiinsa.

Motivaatiotason vaikutus suoritukseen näkyi C:n harjoittelussa parempana keskittymisenä ja suoritusten paranemisena. B:n vastauksessa oli havaittavissa keskittymisen vaikutuksia: *“Ollessani motivoitunut harjoittelemaan, pinna kestää yksityiskohtien hiomista paremmin. Tulistun itselleni huomattavasti helpommin, jos ei muutenkaan huvittaisi harjoitella. Usein tosin yksityiskohtien viilaaminen saa motivaatiotasoni nousemaan”*: A puolestaan koki motivaation “antavan potkua”.

4.4 Motivoiva opettaja ja opettajan toimenkuvan rajat

A:n mielestä motivoiva opettaja välittää oppilaasta ja myös uskoo tämän kykyihin. Motivoivan opettajan ominaisuuksista A ja B pitivät tärkeinä suoruutta ja rehellisyyttä: *“Ei suhtaudu välinpitämättömästi. Sanoo asiat niin kuin ne ovat...”* (A.) B antoi arvoa rehelliselle palautteelle, jossa ei lytätä eikä kehuta. Hän piti myös työskentelytavasta, jossa opiskelija ja opettaja etsivät yhdessä ratkaisuja. Itseohjautuvaan opiskeluun ohjaava opettaja tuntui olevan B:stä motivoiva: *“Opetustyyli, jossa yhdessä opettajani kanssa etsitään mahdollisia työkaluja ongelman ratkaisuun siten, että lopullisen keinon etsiminen jää minulle (ei tuputeta valmista “oikeaa” ratkaisua), on minulle motivoivin. Em. tyyli ruokkii ammatillista uteliaisuuttani, joka taas lisää harjoittelumotivaationi määrää.”* (B.)

C piti motivoivaa opettajaa haastavana, oppilaan huomioivana, mukautuvaisena lähestymistavoissaan ja hyvän kokonaisuuden luojaan tunnille: *“Opettaja, joka*

pitää opetuksen haasteellisena ja vaatii tarpeeksi, mutta ei mene näissä asioissa liian pitkälle ja ottaa huomioon oppilaan taidot ja omaksumiskyvyn, sekä käyttää opetuksessaan erilaisia lähestymistapoja! Osa yhdistellä sopivassa määrin tekniikkaa ja muuta puurtamista sekä musiikista nauttimista.”

Kaikki kolme opiskelijaa olivat sitä mieltä, että heillä oli parhaillaan motivoiva opettaja. Kuitenkaan B:lle ei ollut kovin tärkeää motivointi opetustilanteessa. A sitä vastoin koki motivoinnin vastaavassa tilanteessa todella tärkeäksi. C:llä motivoinnintarve opetustilanteessa vaihteli paljonkin: *“Joinakin päivinä hyvinkin tärkeää, jos kaikki menee muuten putkeen elämässä, niin oma motivaatio riittää.”*

Samaa mieltä nämä kolme opiskelijaa olivat myös siitä, ettei motivaation luominen ja ylläpitäminen kuulu ammattiopiskelijan opettajan tehtäviin. B ja C perustelivat kantaansa lähestyvällä työelämällä. B oli jyrkkä kannassaan: *“Ei kuulu. Mielestäni ammattiopiskelijan ollessa kyseessä motivaation tulisi lähteä opiskelijasta itsestään, ei ulkopuolelta. Ammattiopiskelu valmistaa opiskelijaa astumaan työelämään. Koska työelämässäkään ei voi olettaa jonkun ulkopuolisen ylläpitävän soittajan motivaatiota, koen ammattiopiskelun olevan aikaa, jolloin viimeistään tulisi etsiä motivaatiota ylläpitävä voima omasta itsestä. Jos opettajalle halutaan antaa tässä joku rooli, olisi se mielestäni opiskelijan “omalähtöisen” motivaation etsimisen tukeminen.”*

Jokaisen mielestä motivaation luominen ja ylläpitäminen kuuluivat ammattiopiskelijan omiin tehtäviin. Silti A ja C kaipasivat välillä motivointia opettajankin taholta. C kirjoitti seuraavaa: *“Ammattiopiskelijan motivaatio pitäisi olla pääasiassa sisäsyntyistä ja hänen itsensä ylläpitämää, koska opettajan motivointi ei riitä ammattiuran luomiseen eikä varsinkaan sen ylläpitämiseen. Kuitenkin silloin tällöin motivointi myös opettajan taholta olisi hyvä.”*

A:n mielestä ammattiopiskelijan motivointi ei suoranaisesti kuulu opettajan tehtäviin, mutta koki sen suotavana inhimillisenä osana opettajassa: *“Toisaalta kyllä, toisaalta ei. Ammattiopiskelussa motivaation pitäisi tulla opiskelijasta itsestään, mutta onhan se kuin lähimmäisenrakkautta kannustaa toista, jos tämä on sen tarpeessa olipa kyseessä opettaja tai ei.”*

5 POHDINTA

Kyselyn tekeminen vaati suunnittelua ja aihepiiriin paneutumista. Oli mietittävä, minkälainen kysely palveli parhaiten aihetta ja miten se kannatti toteuttaa. Mielestäni jaettava kysely sopi parhaiten kyseiseen aiheeseen. Opiskelijat saivat itse miettiä rauhassa vastauksiaan.

Kysymyksien laadinnassa piti jo etukäteen miettiä, millaisia vastauksia ne saattaisivat tuottaa. Pitikin valita ja muotoilla hyvin selkeitä kysymyksiä, jotta asian ydin tulisi ymmärretyksi eikä vastaukset eksyisi aiheen ulkopuolelle. Päädyin asettelemaan kyselyn taitetun A3 arkin sisäpuolelle, koska siten koko kysely oli helposti nähtävissä kerralla ja sen sai halutessaan helposti piilotettua ulkopuolisilta.

Asettelin helppoja kysymyksiä alkuun, jotta vastaaminen olisi miellyttävää ja kyselyyn olisi helppo tarttua. Jätin jokaiselle kysymykselle sen verran tilaa, kuin oletin kunkin vastauksen tarvitsevan. Näin myös osoitin, kuinka pitkää vastausta odotin. Lopullisen kyselyn halusin jakaa keskenään mielestäni mahdollisimman erilaiselle kolmelle opiskelijalle, jotta kyselyn tulokset olisivat kattavia ja monipuolisia. Tässä mielestäni onnistuinkin jo siinä, että jokainen opiskeli eri instrumentin soittoa. Kyselyn otos oli kuitenkin niin pieni, että tuloksiin on suhtauduttava lähinnä suuntaa antavina.

Kyselyni perusteella musiikin ammattiopiskelijat ammattikorkeakoulussa olivat yllättävän motivoituneita instrumenttiansa harjoittelussa, huolimatta epävarmoista työllistymismahdollisuuksista he harjoittelivat ahkerasti. Jokainen oli keksinyt itselleen sopivia motivointikeinoja, joilla ylläpitivät motivaatiotaan ja kehittivät sitä. Kyselyni tulokset osoittivat, että musiikin ammattiopiskelijoilla oli selkeitä tavoitteita, jotka auttoivat jatkamaan määrätietoista harjoittelua vastoin käymistensäkin aikana. Tavoitteiden asettamisella he samalla ylläpitivät moti-

vaatiotaan. He olivat myös huomanneet, että hyvällä motivaatiolla oli yhteys parempaan keskittymiseen ja tuloksiin.

Sisäinen motivaatio on välttämätöntä musiikin alalla, etenkin ammattiopiskelijoilla ja ammattilaisilla, koska jo soittotaidon ylläpito vie päivästä useita tunteja. Ei ole myöskään oletettavaa, että kukaan ulkopuolinen olisi kannustamassa harjoittelemaan. Jokainen kyselyyni vastannut ammattiopiskelija osoitti omaavansa sisäistä motivaatiota yllättävänkin paljon. Opettajiltaan opiskelijat eivät odottaneet suoranaista itsensä motivointia, mutta he mainitsivat silti motivoivan opettajan olevan rehellinen, haastava, huomioiva ja itseohjautuvuuteen opettava.

Kyselyn tuloksia voi mielestäni soveltaa suoraan vain aikuisiin ammattiopiskelijoihin erityisesti, koska he ovat vastuullisia ja itseohjautuvia. Itselläni on ollut oppilaita pienistä lapsista aikuisiin saakka. Mikäli soittaminen on ollut vain harrastus, olen havainnut, että oppilaat tarvitsevat opettajaltaan aika ajoin paljonkin virikkeitä ja kannustavaa motivointia. Koen kuitenkin tärkeäksi oppilaan sisäisen motivaation. Sitä pyrin kasvattamaan oppilaissa yrittämällä innostaa heitä itse musiikista.

LÄHTEET

- Kauppila, R. 2003. Opi ja opeta tehokkaasti: Psyykkinen valmennus oppimisen tukena. Juva: WS Bookwell Oy.
- Kosonen, E. 2001. Mitä mieltä on pianonsoitossa? 13 - 15-vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Liukkonen, J., Jaakkola, T. & Suvanto A. (toim.) 2002. Rahasta vai rakkaudesta työhön? Mikä meitä motivoi? Jyväskylä: Jyvässeudun paino Oy.
- Maijala, P. P. 2003. Muusikon matka huipulle – soittamisen eksperttiys huippusoittajan itsensä kokemana. Helsinki: PB-Printing Oy.
- Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio: Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset.
- Tuovila, A. 2003. "Mä soitan ihan omasta ilosta!" Pitkittäinen tutkimus 7 - 13-vuotiaiden lasten musiikin harjoittamisesta ja musiikkiopisto-opiskelusta. Helsinki: PB-Printing.
- Yli-Luoma, P. V.J. 2003. Hyvä opettaja. Sipoo: IMDL Oy Ltd.

**Sukupuolesi
Ikäsi**

Liite: kysely

- 1. Pääinstrumenttisi?**
- 2. Montako vuotta olet soittanut?**
- 3. Kuinka suureksi koet harjoitusmotivaatiosi?**
- 4. Millä ja miten motivoit itseäsi harjoittelemaan?**

- 5. Alleviivaa edellä mainitsemistasi tehokkain motiivi ja perustele valintasi.**

- 6. Mitkä seikat vievät motivaatiosi instrumenttisi harjoittelusta? Miksi?**

- 7. Vaikuttaako motivaatiosi harjoittelusi määrään?**
- 8. Kuinka suuri voi olla motivaatiososta johtuva harjoitusmääräsi vaihtelu?**

9. Kerro miten motivaatiotaso vaikuttaa suoritukseesi.

10. Millainen on mielestäsi motivoiva opettaja ja miten hän toimii?

11. Koetko että sinulla on parhaillaan motivoiva opettaja?

12. Kuinka tärkeää sinulle on motivointi opetustilanteessa?

13. Kuuluuko motivaation luominen ja ylläpito mielestäsi ammattiopiskelijan opettajan tehtäviin? Perustele mielipiteesi.